

היו זמנים, שאפילו העיראקים לא ראו בעבד-אל-רחמן עארף אלא תופעה חולפת: נשיא לתקופת-מעבר, עד שיימצא איש חזק ומוכשר ממנו. כי הוא נתמנה לנשיא בעקבות מות אחיו, עבד-אל-סלאם, בתאונת מסוק, ואיש מראשי הסיעות היריבות לא יכול היה להסכים עם רעהו על מועמד אחר. מאז חלפה שנה וחצי, עארף, בנו של סוחר-בדים קטן מבגדאד, קיבל בסתיו-עצמי. הוא רואה את עצמו עתה כשיוני-המאזניים לא רק בעיראק, אלא בעולם הערבי כולו. הבסתחון העצמי מבוסס. בראש ובראשונה, על הנפט העיראקי. בעזרתו שבה את ליבו של הגנרל הדגול, והשבע הוא נסע ל-פאריס לגבות את המחיר הפוליטי של ה-זכינות שהעניק לחברת-הנפט של צרפת. תוצוגה מיוחדת. הגבר הרוח, בין ה-52, התקבל בפאריס במת שכונה "אורגיה של כיבודים".

הוא חרג מגבולות הפרוטוקול הדיפלומטי, טי, השמין את ישראל כסומבי, כאשר מתחו עליו העיתונים ביקורת, משך את כתפיו והוסיף עלבון על חטא: "הם משרתים את הציונות", פסק.

בכיסו היתה הזמנה מפורטת של נשק: 54 מטוסים, טנקים קלים מדגם א.מ.א.י.ק.ט, שריוניות ותותחים. היעד המוצה של נשק זה: ללחום בישראל. אולם דחקא ביום ביאו של עארף לפאריס, הגיעה לנשיא הדגול איגרת שהצביעה על יעד אחר. כתב מנהיג הכורדים מוסטפה אל-ברזאני. אל גדול הלוחמים, משחרר צרפת: "אל נא תמכרו לעיראקו ללא פתרון של הבעיה הכורדית, כי נשק זה מיועד לשחית נשים וטף". היום גם רמזים מצד צרני-נשק, שלא יאה לספק לעיראק מה שמסרבים לספק לישראל. אבל היה ברור, כי הגנרל הדגול לא יתחשב בשום רגש משני. האינטרס הקר של צרפת יחייב אותו להשלים את העסקה. השגריר העיראקי בפאריס אף התגאה באונוני עתונאים: "אנחנו רוצים מאוד כאן, כאשר נערך הסאלון האווירי בלה-בורדו, בקיץ שעבר, הזמינה ממשלת צרפת את מפקד חיל-האוויר שלנו, הגנרל אל-שאהא, ואת סגנו הגנרל חסן סברי. בגלל המלחמה לא יכלו לבוא. לכן ערכו להם תצוגה מיוחדת, כאשר התפנו, בדצמבר. מה שראו מצא חן בעיניהם. עכשיו אנחנו רוצים לקנות". אלא שכמו כל לקוח עשיר וממוקד, לא היה עארף מוכן לגמור את העסקה על רגל אחת. הוא רצה קודם שצרפת תתחייב לפעור לוח אנטי-ישראליות ממשיות; וגם להקדים את מועד מסירת המטוסים, כאשר תוגש אמנם ההזמנה הרשמית.

**יחסים מרחביים
דבר אלי בחרוזים**

לא די בעולם הערבי להיות משרור, ולכ-תוב על אהבה, פרחים ויופי. כמו בכל איזור בו מתנהלים עדין מאבקים חריפים, יש כבוד לשר, בארצות-ערב, רק כשהיא מגויסת. משום כך גם פסקו, יום בהיר אחד, שדרני קולקא-הך מלשדר את שיריו ותרוויו של נואר קבאני, משרור ערבי-סורי, שהתמחה בכתיבת שירי-אהבה דוקא.

סיבה אחרת לחרם על קבאני: הוא הביע, לא אחת, דיעות אפיקורסיות שהרגיזו את מנהיגי הארצות הערביות המהפכניות. **נפש מפגרת.** כל זה לא האגי במיוחד את המשורר. הוא עבר לגור בלבנון, ייסד שם הוצאת-ספרים הנושאת את שמו, נזאר פירס פירסומים וספרים שונים.

כיון שהוא אחד המשוררים הטובים ביותר הכותבים ערבית, מיהרו שלטונות מכונית התעמולה במצרים ובסוריה להתפייס איתו, חידשו את שידור שיריו.

עד לתבוסת הערבים, בחודש יוני. או פירס נזאר שיר ממנתי — בו הוא מאשים את שליטי-ערב ואת אנשי-הרוח הערביים. כתב משורר-האהבה, בשיי מלא מיריות בשם הערות בשולי יומן-התבוסה:

"אין פלא שהפסדנו את המלחמה/ ונכנסנו אליה כשאנו מצטיינים, ככל המיזרחיים/ בנאומים ובדבריה-הבל שלא פוגעים לרעה אף בזבוב..."

הערות ביומן התבוסה עורר שעוררייה בארצות-ערב. בייחוד התרגז המשכילים הערביים, כשקראו שורות כמו: "... אפשר לסכם את כל הבעיה כך: לבסנו את בגדי הקודמה/ על נשמת-הנחשלות."

כלבין הממורפים... גם מ-ארצות-ערב המהפכניות, בעיקר מצרביים, אין נזאר חוסך את שכת ביקורתו:

האשכים הגדול בקאהיר ומשך — אבל

הנאשמים

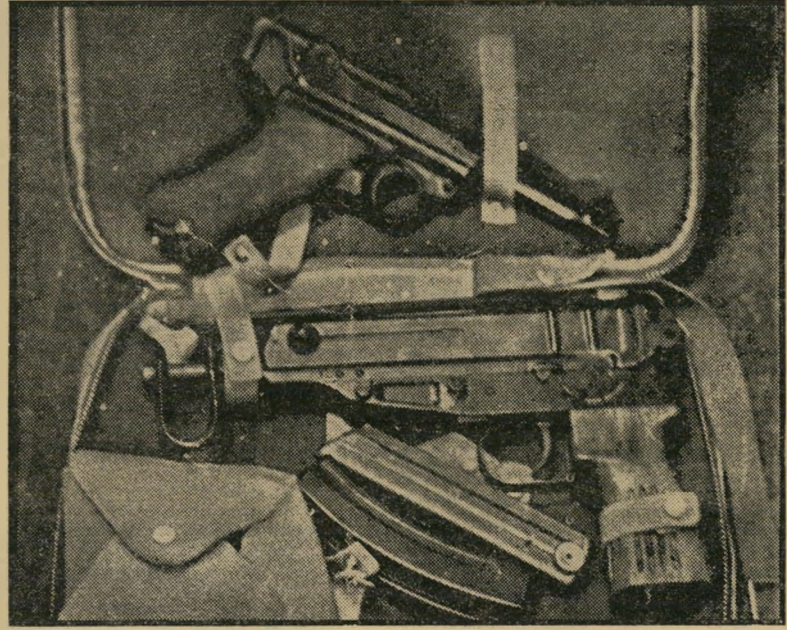
כבר מת

אולי כדי לתקוף את הנשיא? "לא!" זעק הנאשם.

המושיך לא נרצח...

מתוך העדויות, היה ברור כי אחד הקושרים הלשין באוזני עבד-אל-נאצר, 48 שעות לפני שעת השי"ן הוקפה ה-

אחד אחריו השני סיפרו הנאשמים את סיפורם. סיפור של קשר למגר את מיסטרו של עבד-אל-נאצר, או לפחות להפוך את הנשיא לבונה בידי הקושרים. בזה אחר זה הטילו את האשמה על אדם אחד: המרשאל עבד-אל-חכים עאמר. הם העידו, כי ידי-נפשו של עבד-אל-נאצר, שהודה מתפקידו, שכה את כל ה-

התיק האישי
של חוסיין מוכתר, הנאשם מספר 8, שהיה מפקד מימטר-הבית של עאמר, מכיל אקדח פאראבלום (מהודק חלק ה-עליון) ותת-מיקלע ללא קת. האם נועד נשק זה לרצוח את עבד-אל-נאצר? "לא!" השיב האישי.

חוילתו, ונשבע להתנקם. חוילתו, על גדת הנילוס, הפכה למיבצר מזווין. שם, העיז אחד הנאשמים, היה צריך ל-התנהל קורס בשימוש בנשק קל ובבאזוקות. אחיו של המושיך עאמר היה צריך לגייס המישים איש מבני הכפר שלו, ולהביא אותם לקאהיר. אני הייתי צריך להדריך אותם.

לשם מה? "להגן על המושיך." אולי כדי לתקוף את הנשיא? "לא!" זעק הנאשם. נאשם אחר עומד כי תיק-הכתיבה הקטן, אותו נשא עימו כפסד נעצר, שייך לו. "קיבלתי אותו לפי הוראותיו של שר-המלחמה, שמשם אלידין בדראן." לאיזה מטרה? "להגן על עצמי."

של המדינה הערבית מס' 14, הרפובליקה העממית של דרום-תימן, לשפיקות-דמים — ותגרום, אולי, למלחמת אזרחים. שני כוחות עיקריים, שנאבקו קודם בכרי-טימ, מתחרים עתה על השליטון: החזית הלאומית לשיחרור דרום-תימן, בראשותו של הנשיא הנוכחי, קחטאן אל-שעבי; וחזית ה-שיחרור (פלוס) בראשותו של עבד-אל-קאחי מכאחי, שהוגלה ביתניים, גם שיכל את שלו-שת בניו במאבק.

התערבות זרים — כרגיל. עיקר ה-מחלוקת בין שני האירגונים נובע מרצונה של מלגת השליטון הנוכחית לא להסתפק ב-חצאי-מיתרונות: היא נאבקה, כל העת, לא רק בכובש הזר אלא גם בפאודליזם המקומי. נוסף לכך התנגדה תנועת-השליטון לשור-רה שלמה של ועידות-פשרה-השלמה שתוכ-

בלי נשימה

מפקד שירותי ה-ביסחון לשעבר, סלאח נאצר, חש ברע. רופאו הצמיד לו מטיכת-חמצן, והשופט הורה לא לעשן ב-אולם. הוא מואשם, בין השאר, במימון ה-קשר בעזרת 60 אלף לירות מצריות, מקר-נות השי"ב, ובמסירת פצצות לאנשי עאמר.

למרות שזו לא היתה מטרתו המוצהרת של המשפט, ולמרות שאף פרט בכתב-האישום לא נגע למלחמת ששת-הימים, צפה ועלתה פעם אחר פעם האשמה כי היתה בגידה חמורה. מכיוון שעל דוכן הנאשמים ישבו גדולי המישר והצבא — החל בשר-המלחמה ושרי-הפנים, וכלה במפקד חיל-האוויר ומפקדי המודיעין וחיל-הקומאנדו — היה ברור גם מי ביצע את הבגידה. כל זה, מבלי שתינתן לנאשמים עילה להתגונן נגד אשמה בלתי-כתובה זו, וכך, בעוד שנאשם מספר 1 של משפט-הקשר מת, עלולים כמה מן הנאשמים לשלם בחייהם לא רק עבור הקשר, שיוכח במשפט, אלא גם עבור הבגידה שלא תוכח — אך תירשם, בהיסטוריה של המישר הנוכחי, כסיבה הרשמית של תבוסת יוני 1967.

מטרה נוחה

ק פעם אחת הועלתה האשמה ישירה הנוגעת לתבוסה בסני. הנוכח הכללי הצביע על הנאשם עותמן נאצר, שפיקר שם על גודד של חי"ר, וקבע: "הוא ערך מראש את יחידתו, וכתוצאה מכך נגרם במילתה סקק בלתי-מומשע של חיל-רגלים ושל שריון שניסה לסגת. הפקק הוה הפך מטרה נוחה למפציצים הישראליים." אולם זו היתה הערה לאופיו של הנאשם, לא סעיף-אישום של ממש.

ננו על-ידי מעצמות המערב — ובריטניה כ-ראשן. לעומת זאת, היה מוכן אירגונו של מאכ-חיי, הגולה, לשורה ארוכה של פשרות כלפי בריטניה ונסיכויות המיזרח. כלפי פנים, הוא טען לעצמו חלק ניכר בשליטון. ענתה מלגת הרוב: "קודם כל, רוב העם בעזנו; וחוזק מזה — גם רוב הכוח הצבאי בידינו."

נימוק זה לא שיכנע את מלגת-המיעוט, שהמשיכה להכריז על עצמה כנציגת-העם ה-אמיתית, אשר הובסה, זמנית, על-ידי כוח עדיף. עמדה זו, ואי-הבהירות השוררת בדרום-תימן לגבי העתיד, עוד עשויות להוליד מל-חמת אזרחים מתמשכת, אכזרית, הנתמכת מבחוץ על-ידי אינטרסים זרים, כרגיל.